

LIKKUTEI TORAH • ROSH HASHANAH • MAAMAR 5

להבין ענין הפסוק מי אל כמוך וגו' שהוא...

Comprendre le verset « Qui
est un D.ieu comme Toi ? »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likkutei-torah/rosh-hashanah/5/

1 להבין ענין הפסוק מי אל כמוך וגוי שהוא פי' לייג מדות שבתורה. והנה אל הוא חסד כמ"ש חסד אל כל היום.

Pour comprendre le sens du verset: «Qui est un Dieu (Kel) comme Toi?», etc., qui explique les Treize Attributs [de miséricorde] de la Torah. Or, Kel désigne le 'Hessed (la bonté), comme il est écrit: «La bonté de Kel dure toute la journée.»

ופי' מי בעל חסד כמוך שהחסדים שלך מתפשטים לאין קץ מאור א"ס ב"ה למקום נמוך מאד שלך נמשל למים שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך מאד.

Et le sens est: qui est maître de bonté comme Toi? Car Tes bontés se répandent sans limite, depuis la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, jusqu'en un lieu très bas. C'est pourquoi [la bonté] est comparée à l'eau, qui descend d'un lieu élevé vers un lieu très bas.

2 ודרך שיוכלו החסדים לירד לבחי' מטה מאד מפרש ואומר נושא עון ועובר על פשע. פי' מה שהוא עדיין בבחי' עון

Et la manière dont les bontés peuvent descendre jusqu'au niveau le plus bas, [le prophète] l'explique en disant: «Il porte la faute et passe sur la transgression.» C'est-à-dire que ce qui relève encore du niveau de la faute (avon),

הנה הוא מגביה ונושא למעלה ומה שהוא בבחי' פשע שהוא בחי' יותר בעביות ואינה יכולה

Il l'élève et le porte vers le haut; mais ce qui relève du niveau de la transgression (pécha), niveau d'une plus grande grossièreté, ne peut

לעלות וכתוב עוונותיכם היו מבדילים וטהור עינים מראות ברע ואינם יכולים החסדים לרדת שם לכן עובר ודורך על פשע שלא יפסיקו כו'.

s'élever — et il est écrit: «Vos fautes ont dressé une séparation», et «Tes yeux sont trop purs pour voir le mal»; les bontés ne peuvent donc y descendre. C'est pourquoi Il passe sur la transgression et la foule aux pieds, afin qu'elles ne fassent pas obstacle, etc.

רק כ"ז [כל זה] הוא באם שהוא לשארית נחלתו כו'. כמ"ש בגמרא פ"ק [פרק קמא] דראש השנה (י"ז א') וע' רבות ר"פ נצבים וכפ' בשלח (פכ"ו) מגילה (כ"ח א').

Mais tout cela ne vaut que si cela concerne «le reste de Son héritage», etc., comme il est dit dans la Guemara, au premier chapitre de Roch Hachana (17a); voir aussi le Midrach Rabba, au début de la paracha Nitsavim, et dans la paracha Bechala'h (chapitre 26); [et] Méguila (28a).

וביאור הדברים דרך פרט הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד ובזהר אמרו תשובה תשוב ה' ה' עילאה ה' תתאה.

Pour expliquer la chose en détail : nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Grande est la techouva, car elle atteint le Trône de Gloire » ; et le Zohar dit : « Techouva signifie tachouv hé, "que le hé revienne" » : le hé supérieur [et] le hé inférieur.

ולהבין זה צריך להבין מהות התשובה כי העולם טועים לומר דוקא אנשים פחותי הערך ובעלי עבירות הם הם הצריכים לתשובה והאמת אינו כן כי מאחר שעיקר התשובה היא בה' תתאה ועילאה ואיש בער לא ידע.

Pour comprendre cela, il faut comprendre ce qu'est essentiellement la techouva. Les gens se trompent en pensant que seuls les hommes de peu de valeur et les transgresseurs ont besoin de techouva. Mais la vérité n'est pas ainsi, puisque l'essence de la techouva réside dans le hé inférieur et le hé supérieur, et « l'homme grossier ne sait pas ».

אמנם באמת אמרו זה על אנשים יושבי אהל ולומדי תורה שתורה שבכתב היא ה' עילאה ותושבע"פ [ותורה שבעל פה] היא ה' תתאה וכשמפסיק מהם ועוסק בהבלי עולם צריך לחזור ולהשיב ההי"ן אלו למקורם וזהו דרך כלל.

En vérité, toutefois, ces paroles concernaient ceux qui demeurent sous la tente et étudient la Torah : la Torah écrite est le hé supérieur, et la Torah orale est le hé inférieur ; lorsque quelqu'un s'interrompt et s'occupe des vanités du monde, il doit revenir et ramener ces lettres hé à leur source. Telle est l'explication dans ses grandes lignes.

ודרך פרט הנה התבוננות בגדולת ה' ועיון תפלה וכוונתה במחשבה הוא בחי' ה' עילאה וכשמוציאם בפה בעסק התורה והתפלה היא בחי' ה' תתאה.

Et dans le détail : la contemplation de la grandeur de D.ieu, ainsi que le recueillement dans la prière (iyoun tefila) et son intention dans la pensée, relèvent du hé supérieur ; lorsqu'on les exprime par la bouche, dans l'étude de la Torah et dans la prière, cela relève du hé inférieur.

3 והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שבעה דברים קדמו לעולם ואחת מהן התשובה [ע"י בבראשית רבה פ' א'] והענין כי הנה עיקר התשובה היא בלב שהיא בחי' ה' עילאה דהיינו לכות הנפש אליו ית'.

Or, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit que sept choses précéderent le monde, et que l'une d'elles est la techouva (retour) [voir Beréchet Rabba, chapitre 1]. L'explication est que l'essence de la techouva réside dans le cœur, qui correspond au niveau du hé supérieur : c'est-à-dire l'aspiration de l'âme à s'éteindre (kelout hanéfech) en Lui, béni soit-Il.

4 והיינו ע"י שמתבונן שכל העולם הוא תחת הזמן שיתא אלפי שני כו' ואפילו ימות המשיח ותחיית המתים הוא בזמן והזמן הוא נברא להחיות העולמות עליונים ותחתונים שעל ידי י"ב צירופי הוי' שמתחדשים בכל יום

C'est-à-dire en contemplant que le monde entier est soumis au temps, « six mille ans », etc., et que même les jours du Machia'h et la résurrection des morts s'inscrivent dans le temps ; le temps, lui, est une création destinée à donner vie aux mondes supérieurs et inférieurs : en effet, par les douze permutations du Nom Havaya, qui se renouvellent chaque jour,

דהיינו בכל שעה צירוף אחד הוא מהוה ומחיה העולמות עליונים ותחתונים [ובכל לילה י"ב צירופי c'est-à-dire qu'à chaque heure, une permutation fait advenir et donne vie aux mondes supérieurs et inférieurs [et, chaque nuit, les douze permutations de

אדנ"י] והחיות רצוא ושוב פ"י שהחיות שהיה ע"י צירוף הראשון עולה למקורו ויורד החיות אח"כ על ידי צירוף השני שאל"כ [שאם לא כן] היה די בצירוף אחד

Ado-naï], et la force vitale est « en mouvement et en retour » (ratso vachov) : c'est-à-dire que la force vitale qui était venue par la première permutation remonte à sa source, puis une force vitale descend par la deuxième permutation ; autrement, une seule permutation aurait suffi.

ולכן מזה נמשך בחינת עבר ועתיד שהחיות הראשון מסתלק ונכלל במקורו מלמטה למעלה ויורד ונמשך חיות אחר מלמעלה למטה ונעשה בחי' זמן [והוא כמשל המורה שעות שקורין זייגער בל"א [בלשון אשכנז]].

C'est pourquoi il en découle la dimension du passé et de l'avenir : la première force vitale se retire et se résorbe dans sa source, de bas en haut, puis une autre force vitale descend et est attirée de haut en bas ; ainsi se constitue la dimension du temps [cela ressemble à l'exemple de l'aiguille des heures, appelée zeiger en yiddish].

5 ולכן נקי שעה פיי הפונה שפונה החיות מלמעלה למטה בבחי' רצוא ושוב וכן הלב שבו עיקר חיות

האדם שהוא עולם קטן הוא דופק תמיד מחמת שהחיות הוא ברצוא ושוב [ועמ"ש מזה סד"ה

C'est pourquoi on l'appelle sha'a (heure), c'est-à-dire «tournant», car la force vitale tourne du haut vers le bas selon le mouvement de course et de retour. De même, le cœur, où réside la force vitale principale de l'homme — l'homme étant un monde en miniature — bat constamment, parce que la force vitale est dans un mouvement de course et de retour [et voir ce qui est écrit à ce sujet à la fin du discours commençant par

כי כאשר השמים החדשים] והנה מבשרי אחזה אלוה כמו למשל באדם שיש לו איזה ענין לדבר

«Car voici, Je crée de nouveaux cieux». Or, «De ma chair, je contemple D.ieu»: à titre d'analogie, une personne qui a quelque chose à dire —

הנה הדברים חקוקים על לבו כולם כאחד כל מה שיוכל לדבר ולפרוט בשפתיו בשעה ושתים.

a toutes ces paroles gravées dans son cœur, toutes ensemble, tout ce qu'il pourra dire et détailler de ses lèvres en une ou deux heures.

כך כביכול למעלה מקור החיות והצרופים שהוא חיי החיים אור א"ס ב"ה שם אין שום התחלקות זמן

עבר הוה ועתיד

De même, pour ainsi dire, en haut: à la source de la force vitale et des combinaisons, qui est la Vie de toute vie, la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, il n'y a aucune division du temps — passé, présent et futur —

כי שם נכללו כולם כאחד והרי יש בכחו להוות ולחיות עוד כמה פעמים שיתא אלפי שני כו'

car ils y sont tous inclus comme un seul; et elle a bel et bien le pouvoir de créer et de faire vivre encore de nombreuses fois «six mille ans», etc.,

וכמה שמיטין ויובלין עד אין סוף ותכלית רק כשהחיות נמשך מלמעלה למטה להחיות העולמות נעשה

בחי' זמן

ainsi que de nombreux cycles de Chemitah et de Yovel, sans fin ni limite. Ce n'est que lorsque la force vitale est attirée du haut vers le bas pour donner vie aux mondes que la dimension du temps apparaît.

וכן קודם שנברא העולם לא היה בחי' זמן כלל [ועמ"ש בביאור ע"פ יונתי גבי כי לא מחשבותי מחשבותיכם] והנה כתיב אני ה' לא שניתי ואתה הוא קודם שנברא העולם כו'.

De même, avant la création du monde, il n'existait aucune dimension du temps [et voir ce qui est écrit dans l'explication du verset «Ma colombe», à propos de «Car Mes pensées ne sont pas vos pensées»]. Or, il est écrit: «Moi, Havaya, Je n'ai pas changé», et «Tu es Lui avant la création du monde», etc.

פ"י כמו שהיה יחיד ומיוחד קודם שנברא כן עתה יחיד ומיוחד ממש אחר שנברא כמ"ש אתה הוא ה' לבדך ואע"פ [ואף על פי] שנברא העולם לזה אומר אתה עשית וגו'.

C'est-à-dire que, tout comme Il était seul et unique avant la création [du monde], Il est véritablement seul et unique maintenant, après la création, comme il est écrit: «Tu es Lui, Havaya, seul.» Et bien que le monde ait été créé, c'est à cela que se rapporte la suite: «Tu as fait», etc.,

6 ואתה מחיה וגו'. כי ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] ובה' נברא העוה"ז. והם כל סדר הזמנים ואפילו ימות המשיח ותחיית המתים שאינם אלא בחי' יו"ד וה"א.

«Et Tu donnes la vie», etc. Car le monde futur fut créé avec le youd, et ce monde-ci avec le hé ; et ils constituent tout l'ordre des temps, y compris les jours du Machia'h et la résurrection des morts, qui ne sont que le niveau du youd et du hé.

והוא למשל כמו באדם אות א' נגד כל דבורים שלו שיכול לדבר כל ימי חייו אינו נחשב לכלום כך כל העולמות עליונים ותחתונים כולא קמ"י [קמיה] כלא חשיב.

Cela s'explique par une analogie avec l'homme: une seule lettre, comparée à tous les mots qu'il peut prononcer durant toute sa vie, ne compte absolument pour rien. De même, tous les mondes, supérieurs et inférieurs: «tout est considéré comme rien devant Lui».

7 וז"ש [וזהו שכתוב] ברגע קטן עוזבתיך שאינה אלא רגע קטן. ומ"ש כי אלף שנים כיום כו'. היינו בזמן הגלות וכמ"ש ואשמורה בלילה.

Et c'est là [le sens de] ce qui est écrit: «Je t'ai abandonnée pour un bref instant»: ce n'est qu'un bref instant. Quant à ce qui est écrit: «Car mille ans sont comme un jour», etc., cela se rapporte au temps de l'exil, comme il est écrit: «et une veille dans la nuit».

משא"כ לע"ל [לעתיד לבוא] שיתגלה אלקותו בעולם ואז עין בעין יראו וראו כל בשר שהכל נחשב לרגע ולזאת ברגע קטן עזבתיך וברחמים גדולים אקבצך פי' כשאקבצך ברחמים גדולים

En revanche, dans le Temps à venir, lorsque Sa divinité sera révélée dans le monde, alors «ils verront face à face» et «toute chair verra» que tout compte comme un instant. C'est pourquoi : «Je t'ai abandonnée pour un bref instant, mais avec une grande compassion Je te rassemblerai» : c'est-à-dire, lorsque Je te rassemblerai avec une grande compassion,

דהיינו שיתגלה אלקותו אז תראה כי ברגע קטן עזבתיך וזהו יעלה ויבא זכרוננו כו'. שאינו אלא זכר בעלמא.

c'est-à-dire, lorsque Sa divinité sera révélée, alors tu verras que «Je t'ai abandonnée pour un bref instant». Et c'est là [le sens de] «Que notre souvenir s'élève et parvienne», etc. : il ne s'agit que d'un simple souvenir.

8 וכשישים האדם הדברים האלה על לבו שכל העולם הוא תחת הזמן והזמן הוא נחשב כרגע לפניו ית'

Et lorsque l'homme prend à cœur ces idées — que le monde entier est soumis au temps et que, devant Lui, béni soit-Il, le temps ne compte que comme un instant,

שהוא למעלה מהזמן ואין לפניו שום התחלקות זמן כלל והיתה בלבו כיקוד אש בוערת ותכלה נפשו לדבקה בו ית' וזהו תשובה קדמה לעולם.

Lui qui est au-dessus du temps et devant qui il n'existe aucune division du temps — son cœur sera alors comme une flamme ardente, et son âme s'épuisera [dans son désir] de s'attacher à Lui, béni soit-Il. Tel est le sens de «la techouva précéda le monde».

שאין הפי' שהיתה קודם בריאת העולם. שאם אין עולם אין עון אשר חטא ואין תשובה.

Car cela ne signifie pas qu'elle existait avant la création du monde : s'il n'y a pas de monde, il n'y a pas de faute commise, et il n'y a pas de techouva.

אלא הענין שהתשובה בכללות הנפש הוא למעלה מהזמן והעולם. שהוא לדבקה בו ית' באור א"ס ב"ה שאין לפניו שום התחלקות זמן כלל.

Mais voici ce qu'il faut comprendre : la techouva accompagnée de l'épuisement de l'âme (kelot hanéfech) est au-dessus du temps et du monde, car elle consiste à s'attacher à Lui, béni soit-Il, à la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, devant qui il n'existe aucune division du temps.

שמחמת התבוננות הזה בא לידי תשובה בכלות הנפש ועמ"ש בד"ה שיר השירים כמ"ש אני הוי' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם פי' שאין לכם כלות הנפש הרי שכלות הנפש הוא מחמת לא שניתי.

C'est à la suite de cette contemplation qu'il parvient à la techouva accompagnée de l'épuisement de l'âme. Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Le Cantique des cantiques » : ainsi qu'il est écrit, « Moi, Havaya, Je n'ai pas changé, et vous, enfants de Yaakov, vous ne vous êtes pas épuisés » — c'est-à-dire que vous ne connaissez pas l'épuisement de l'âme. Il apparaît donc que l'épuisement de l'âme résulte de « Je n'ai pas changé ».

9 ועי"ז ימשיך אלקותו בעולם להיות לו דירה בתחתונים [ומוסיף אור באצילות] כמ"ש ושמרתם את כל מצותי ועשיתם אותם אתם כתיב חסר וי"ו וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] א"ת [אל תקרי] אותם אלא אתם מעלה עליהם הכתוב כאלו עשאוני.

Et par là, il fera descendre Sa divinité dans le monde, afin qu'Il ait une demeure dans les mondes inférieurs [et il ajoute de la lumière dans le Monde d'Atsilout (Émanation)], comme il est écrit : « Vous observerez tous Mes commandements et vous les accomplirez (otam) » ; le mot atem est écrit sans vav, et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Ne lis pas otam ("eux"), mais atem ("vous") : l'Écriture leur en tient compte comme s'ils M'avaient fait. »

וכתיב (תהלים י"ו) שויתי ה' וגוי'. שהוא פי' כמו עשיתי כמו הוד והדר תשוה עליו (בתהלים כ"א).

Et il est écrit (Psaumes 16) : « J'ai établi (shiviti) Havaya », etc. ; cela signifie « j'ai fait », comme dans « Majesté et splendeur, Tu as placées (teshaveh) sur lui » (dans Psaumes 21).

והיינו כמ"ש ויעש דוד שם שכל עיקר כוונתו היה בתורתו ובתפלתו לעשות שם [וע' מזה בזהר פי' בחקתי דקיי"ג א' ב']:

Et c'est là le sens de ce qui est écrit : « Et David fit un nom » : toute l'intention essentielle de son étude de la Torah et de sa prière était de faire un nom [voir à ce sujet le Zohar, Parachat Be'houkotai, 113a-b].

10 ב ולהבין זה צריך להבין פי' לשם יחוד קוב"ה [קודשא בריך הוא] שנתייחד קודם התפלה ליחידא שם י"ה בוי"ה ביחודא שלים וגם להבין פי' אותיות של שם הוי' ב"ה דהנה היו"ד מורה על הצמצום

2. Pour comprendre cela, il faut comprendre le sens de « Pour l'unification du Saint béni soit-Il », formule instituée avant la prière, « afin d'unir le Nom Youd-Hé à Vav-Hé dans une unité parfaite » ; il faut également comprendre le sens des lettres du Nom Havaya, béni soit-Il. Or, le Youd indique le tsimtsoum (contraction),

כי עיקר התורה והמצות להיות לו דירה בתחתונים וכל העולמות עליונים ותחתונים הם בזמן שהוא כרגע לפניו ית' כו' וצריך לזה כמה בחי' וצמצומים והשתלשלות שיהיה בחי' זמן.

car le but essentiel de la Torah et des mitsvot est qu'Il ait une demeure dans les mondes inférieurs ; or, tous les mondes, supérieurs et inférieurs, sont dans le temps, lequel n'est qu'un instant devant Lui, béni soit-Il, etc. Pour cela, plusieurs niveaux, contractions et l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) sont nécessaires, afin qu'il y ait une dimension de temps.

11 ובחי' הצמצומים היינו שיסלק בחי' עצמותו מכל וכל שהיא בחי' א"ס וישרה בזמן וגבול ועמ, ש מזה בד"ה ולא אבה כפ'

Le niveau des contractions signifie qu'Il retire entièrement le niveau de Son essence, qui est le niveau de l'Infini (Ein Sof), et qu'Il réside dans le temps et la limitation ; voyez à ce sujet ce qui est écrit dans le discours commençant par « Et Il ne voulut pas », dans la paracha

כי תצא ואח"כ בחי' ה' שהוא התפשטות אורך ורוחב ואח"כ ו' שהוא המשכה בשמי' [בשמים] ממעל

Ki Tetsé. Ensuite [vient] le niveau du hei, qui est une expansion en longueur et en largeur ; puis le vav, qui est un prolongement « dans les cieux au-dessus

ועל הארץ מתחת ולד' סטרין בחינת ו"ק [וי קצוות] [וגם שמים רוחניים שהם בחי' אהבה ויראה כו' אש ומים כו']

et sur la terre au-dessous », ainsi que vers les quatre directions, le niveau des six extrémités (vav ketzavot) [et aussi les cieux spirituels, qui sont les niveaux de l'amour et de la crainte, etc., du feu et de l'eau, etc.].

וזהו בחי' הוי"ו שהוא המשכת אלקותו ממעלה למטה ואח"כ בחינת ה' תתאה וכן בכל השתלשלות העולמות מעולם ועד עולם נעשה צמצום והתפשטות המשכה והתפשטות

C'est là le niveau du vav, qui est le prolongement de Sa divinité du haut vers le bas ; vient ensuite le niveau du hei inférieur. De même, dans tout l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), d'un monde à l'autre, il y a contraction et expansion, prolongement et expansion.

ולכן נקי עולם מלשון העולם שהעלים והסתיר עצמותו ית' וזהו תשובה קדמה לעולם [ועמ"ש מענין התשובה בד"ה כי המצוה הזאת אשר אנכי מצוך כו']

C'est pourquoi le monde est appelé olam, mot apparenté à he'elem (dissimulation), car Il a dissimulé et caché Son essence, béni soit-Il. C'est là le sens de « la techouva précéda le monde » [et voyez ce qui est écrit au sujet de la techouva dans le discours commençant par « Car cette mitsva que Je t'ordonne », etc. ;

ע"ש ובמדרש בראשית רבה שם איתא שנאמר בטרם הרים יולדו מאותה השעה תשב אנוש כו' והיינו כמו שכתוב בד"ה כי ההרים ימושו כו'

voyez là-bas. Et dans le Midrach Béréchit Rabba, à cet endroit, il est dit : « comme il est dit : “Avant que les montagnes fussent nées” ; dès cette heure, “Tu fais retourner l'homme” », etc. C'est ce qui est écrit dans le discours commençant par « Car les montagnes pourraient s'éloigner », etc.,

וחסדי מאתך לא ימוש כו' אמר מרחמך הוי' שזה הפסוק מדבר בגילוי רחמים גדולים לע"ל [לעתיד לבוא] ע"י התשובה ואזי ההרים ימושו כו' ע"ש והיינו לפי

« mais Ma bonté ne s'éloignera pas de toi », etc., « dit Havaya, qui a compassion de toi » : ce verset parle de la révélation d'une grande compassion dans les temps futurs, par la techouva ; alors « les montagnes pourraient s'éloigner », etc. Voyez là-bas. Cela tient au fait que

כי התשובה היא מבחי' ומדרגת בטרם הרים יולדו שקדמה לעולם שהיא גילוי מבחי' אנכי מי שאנכי כו' שלמעלה מבחי' הצמצומים דשם הוי' להיות עולם והעולם

la techouva provient du niveau et du degré de « avant que les montagnes fussent nées », qui précéda le monde : c'est une révélation issue du niveau de « Moi, Celui que Je suis », etc., supérieur au niveau des contractions du Nom Havaya, grâce auxquelles il y a un monde (olam) et une dissimulation (he'elem),

דהיינו למעלה אפילו מעולם האצילות שמקבל מבחי' היו"ד דשם הוי' [וזהו פי' היחוד שיהיה יחיד ומיוחד אחר הצמצום וההתפשטות כמו קודם

c'est-à-dire au-dessus même du Monde d'Atsilout (Émanation), qui reçoit du niveau du youd du Nom Havaya]. Et tel est le sens de l'unification : qu'Il soit unique et un, après le tsimtsoum et l'expansion, comme auparavant

לכן בלי שום שינוי אלא שבעוה"ז אין היחוד שלם עד ימות המשיח שאז עין בעין יראו וגוי וראו כל בשר וגוי

sans aucun changement. Mais, dans ce monde, l'unification n'est pas complète avant les jours du Machia'h, car alors «ils verront œil à œil», etc., et «toute chair verra», etc.

אבל בעולמות עליונים גם עתה יכול לעשות היחוד שיתגלה יחודו וזהו והופע בהדר גאון עוזר.

Mais, dans les mondes supérieurs, on peut réaliser l'unification même à présent, de sorte que Son unité soit révélée. Et telle est [la signification de] «Et apparais dans la splendeur de la majesté de Ta puissance.»

פ"י שיאירו היודיין והווייין שהם בחי' צמצומים והתשלשלות המשכות והארת אור עליון [ע"י] בשער היחודים

C'est-à-dire que les youds et les vavs brillent — eux qui correspondent aux niveaux des contractions et de l'hichtalchelout, aux prolongements et au rayonnement de la lumière supérieure [voir Shaar HaYichudim,

פ"י [פרק ז'] ובמ"ח מסכת היחודים פ"ד] אור א"ס ב"ה יאירו גם למטה מטה אפי' [אפילו] בעוה"ז עד כי וידע כל פעול כו' דקאי על כל הברואים.

chapitre 7, et Mishnas Chassidim, traité HaYichudim, chapitre 4], la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il — afin qu'ils brillent aussi jusque dans les régions les plus basses, même dans ce monde, jusqu'à ce que «toute créature sache», etc., ce qui se rapporte à toutes les créatures.

12 וסוף המאמר מוכיח שהכל ידעו וישיגו אלקותו ית' כי אפס זולתו שזהו לע"ל [לעתיד לבוא] שכ"כ [שכל כך] יאיר ויתגלה אור א"ס ב"ה עד שיהא נתפס ג"כ בשכל האנושי ומושג בהשגה גשמיי' [גשמיים].

Et la fin du passage prouve que tous connaîtront et saisiront Sa divinité, béni soit-Il, et qu'il n'existe rien en dehors de Lui. Cela se produira dans les Temps futurs, lorsque la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, brillera et se révélera avec une telle intensité qu'elle pourra aussi être saisie par l'intellect humain et appréhendée par une perception physique.

משא"כ בזמן שאין גילוי אור א"ס אלא בנפש אלקית של עובדי ה'. ואף גם זאת אינה בבחי' השגה אלא בבחי' אמונה אשר היא ירושה מאבות.

En revanche, à l'époque actuelle, la Lumière infinie ne se révèle que dans l'âme divine de ceux qui servent D.ieu ; et même là, ce n'est pas sous forme de compréhension, mais sous forme de foi, héritée des ancêtres.

ולכן כתיב לע"ל [לעתיד לבוא] כשיתגלה אור א"ס ב"ה ובאו במערות צורים ובמחילות עפר מפני פחד ה' ומהדר גאונו. דהיינו מחמת גילוי בחי' הדר גאון עוזך שהן היודיין והוי"ן הנ"ל

C'est pourquoi il est écrit au sujet des Temps futurs, lorsque la Lumière infinie, béni soit-Il, se révélera : « Ils entreront dans les cavernes des rochers et dans les creux de la terre, devant la terreur de Havaya et devant l'éclat de Sa majesté » ; c'est-à-dire, à cause de la révélation du niveau de « l'éclat de la majesté de Ta puissance », qui correspond aux youd et aux vav mentionnés plus haut

(ולשון הדר גאונו יובן ע"ד מ"ש במ"א בפ"י כי גאה גאה כו' ומשם הוא המשכת היודיין ווי"ן הנ"ל להיות הגילוי אחר הצמצומים כמו קודם הצמצומים וזהו ממעמקים קראתיך הוי" כמ"ש בד"ה שובה ישראל עד ואז)

(L'expression « l'éclat de Sa majesté » se comprendra selon ce qui est écrit ailleurs au sujet du sens de « Car Il est exalté, exalté », etc. ; c'est de là que vient l'émanation des youd et des vav mentionnés plus haut, afin que la révélation après les contractions soit comme elle l'était avant les contractions ; c'est là le sens de « Des profondeurs je T'ai appelé, Havaya », comme il est écrit dans le discours commençant par « Reviens, Israël, jusqu'à ») — et alors

תפול אימה ופחד בגשמיים [בגשמיים] ממש מן המראה הגדול הזה אשר יראו כל בשר וישיגו פועל אלקים בקרב הארץ הלזו הגשמיות בשכל אנושי הגשמי. שלא יהא גשמיות העולם והאדם מעלים ומסתיר על אור ה':

la terreur et l'effroi tomberont de façon véritablement physique, devant cette grande vision que toute chair verra ; tous saisiront l'œuvre de D.ieu au milieu de cette terre physique, au moyen de l'intellect humain physique, de sorte que la matérialité du monde et de l'homme ne dissimulera ni ne cachera la lumière de D.ieu.

13 ג והנה גילוי יחוד זה שיתגלה אור א"ס ב"ה שלפני ההשתלשלות ולמעלה מן הזמן למטה בסדר ההשתלשלות שתחלת הזמן הוא מתגלה

3. Or, la révélation de cette unification — que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui précède l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) et se situe au-dessus du temps, se révèle ici-bas dans l'ordre de l'hichtalchelout — commence à se manifester dans le temps

בבע"ת [בבעלי תשובה] **ששב אל ה' בכל נפשו ומאודו בכלות הנפש מעומקא דלבא כי ע"י התשובה זו נמשך לו הארה מלמעלה מאור א"ס שלפני ההשתלשלות ולמעלה מהזמן**

chez le pénitent (baal techouva) qui revient à D.ieu de toute son âme et de toutes ses forces, dans l'expiration de l'âme (kelot hanéfech), du plus profond de son cœur. Car, par cette techouva, un rayonnement est attiré vers lui d'en haut, depuis la Lumière infinie qui précède l'hichtalchelout et se situe au-dessus du temps

(שהוא בחי' המתנשא מימות עולם כלומר שהוא מרומם למעלה מעלה מבחי' ומדרגת ימי עולם וימות עולם וכמ"ש מזה בד"ה אתם נצבים והיינו שבחינת ימות עולם הם מקור ושרש הזמן).

(ce qui correspond au niveau de « Celui qui s'élève au-dessus des jours du monde », c'est-à-dire qu'Il est exalté infiniment au-dessus du niveau et du rang des « jours du monde » (yemei olam, yemos olam), comme il est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par « Vous vous tenez » ; cela signifie que le niveau des « jours du monde » est la source et la racine du temps.

ונקי אלף שנים בעיניך כיום כוי שאף שיום זה אינו בבחי' זמן ממש מאחר שכולל אלף שנים כאחת עכ"ז [עם כל זה] הוא מקור ושרש לבחי' זמן

On l'appelle donc « Mille ans sont à Tes yeux comme un jour », etc. : car, bien que ce « jour » ne relève pas réellement du temps, puisqu'il comprend mille ans comme un seul, il est néanmoins la source et la racine du niveau du temps,

ולכן נקי ימות עולם אבל הוא ית' בעצמו הוא מתנשא ומרומם לאין קץ מבחי' יומין אלו כי הוא למעלה מהזמן לגמרי)

et c'est pourquoi on l'appelle « les jours du monde ». Mais Lui-même, béni soit-Il, est exalté et élevé à l'infini au-dessus du niveau de ces « jours », car Il se situe entièrement au-dessus du temps).

ולזאת על ידי המשכת הארה זו גם האדם ימאס חיי הזמן לדבקה באור א"ס ב"ה עצמו ממש כנ"ל.

C'est pourquoi, grâce à l'effusion de ce rayonnement, l'homme lui aussi méprisera la vie temporelle, afin de s'attacher à la Lumière infinie elle-même, réellement, comme il a été dit plus haut.

ואף מי שאין דעתו יפה כ"כ [כל כך] לדבקה בו מחמת גדולת ורוממות א"ס ב"ה ממש רק שצר לו

Et même celui dont l'esprit n'est pas assez raffiné pour s'attacher à Lui en raison de la grandeur et de l'élévation de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même, mais qui est seulement peiné par

מקומו ושעתו שנמשך אחר הבלי הזמן ובחשך שמו יכוסה ומכיר ערכו ושפלותו ונעשה נבזה בעיניו נמאס מחמת שנק' רע ומנווול כו'.

sa situation et son époque — parce qu'il s'est laissé entraîner par les vanités du temps et que « son nom est couvert de ténèbres » —, et qu'il reconnaît sa valeur et sa bassesse, au point de devenir « méprisable à ses propres yeux, repoussant », parce qu'il est qualifié de mauvais et de répugnant, etc. —

עכ"ז [עם כל זה] מאחר שמואס בחייו חיי הזמן נמשך עליו מאליו וממילא חסד ה' להיות בו גילוי אור א"ס ב"ה שלפני ההשתלשלות ולמעלה מן הזמן

Néanmoins, puisque l'homme méprise sa vie, la vie temporelle, la bonté de D.ieu se répand sur lui d'elle-même, tout naturellement, de sorte qu'une révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui précède l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) et se situe au-dessus du temps, se manifeste en lui.

כי גדול כח החסד עליון שמתפשט לאין קץ ותכלית וכמים היורדים ממקום גבוה למקום נמוך מאד.

Car grande est la puissance de la bonté suprême, qui se répand sans fin ni limite, comme l'eau qui descend d'un lieu élevé vers un lieu très bas.

14 ואדרבה במקום שנמוך מאד שם הם מתקבצים יותר כך החסד עליון נמשך ומתפשט דוקא במקום נמוך

Au contraire : dans un lieu très bas, c'est là qu'elles se rassemblent davantage. De même, la bonté supérieure est précisément attirée et se répand dans un lieu bas,

דהיינו במי שהוא שפל ונבזה בעיניו נמאס וגם הליות בחי' חסד ורחמים אינו נופל אלא על מי שהוא צריך לחסד ורחמנות וכמשל מי

c'est-à-dire chez celui qui est humble et « méprisable à ses propres yeux, répugnant ». En outre, puisque le niveau de bonté et de compassion ne s'applique qu'à celui qui a besoin de bonté et de compassion — comme dans l'exemple d'un homme

שהוא תפוס בבית האסורים שאינו יכול לחזור על הפתחים נתעורר החסד והרחמנות בלבות בני האדם עליו עד שמביאין לו לחם ומזון לבית המאסר וכך הוא

qui est détenu en prison et ne peut aller mendier de porte en porte : la bonté et la compassion à son égard s'éveillent dans le cœur des hommes, jusqu'à ce qu'ils lui apportent du pain et de la nourriture dans sa prison. Il en va de même

למעלה בחד עליון שנמשך מאליו וממילא על האדם שצר לו מאד במה שנתפס במאסר הגוף והנפש
הבהמית עד שיחפץ וישתוקק מאד להתפשט מלבושים צואים כו'

en haut, avec la bonté supérieure, qui est attirée d'elle-même et spontanément vers celui qui souffre grandement d'être détenu dans la prison du corps et de l'âme animale, au point de souhaiter et d'aspirer vivement à se dépouiller des vêtements souillés, etc.,

וחייו אינם חיים בעיניו ולזאת מעורר רחמים רבים מלמעלה עד שנמשך עליו חיים וחד מלמעלה
ממקור החיים וחיי החיים א"ס ב"ה ממש

et dont la vie n'est à ses yeux pas une vie. C'est pourquoi il suscite une grande compassion d'en haut, jusqu'à ce que la vie et la bonté soient attirées vers lui d'en haut, depuis la source de la vie et la Vie de toute vie, l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même.

וזהו מי אל כמוך שבח"י אל הוא בח"י חסד ואין החסד שיהיה כחד עליון המתפשט

Et c'est là le sens de « Qui est un D.ieu (Kel) comme Toi ? » : le niveau de Kel est celui de la bonté, et il n'est pas de bonté comparable à la bonté supérieure, qui se répand

לאין קץ ותכלית מרום המעלות מאור א"ס ב"ה ממש עד מדרגות התחתונות שמעשיי [שמעשיה] הגשמי
[הגשמיים / הגשמיות / הגשמית] להחיות רוח שפלים אשר אסורים במאסר הגוף הגשמי.

sans fin ni limite, depuis les sommets les plus élevés, depuis la Lumière infinie, béni soit-Il, Lui-même, jusqu'aux niveaux les plus bas du Monde d'Assiya (Action) physique, « pour ranimer l'esprit des humbles », qui sont prisonniers du corps physique.

(ובאדרא) (דקל"ב א') ורזא דכתיב מי אל כמוך בעתיק יומין אתמר. פי' עתיק יומין היינו בח"י המתנשא
מימות עולם

(Et dans l'Idra) (132a) : « Et le secret de ce qui est écrit : “Qui est un D.ieu (Kel) comme Toi ?”, fut énoncé au sujet d'Atik Yomin. » Atik Yomin désigne le niveau de « Celui qui s'élève au-dessus des jours du monde »,

כי עתיק מלשון המעתיק הרים כלומר שנעתק ומרומם מבחינת ימות עולם וע"י ש (דקל"ד ב').

car atik vient de l'expression « qui déplace (ha'ma'atik) les montagnes » ; c'est-à-dire qu'Il est éloigné et élevé au-dessus du niveau des « jours du monde ». Voir aussi là-bas (134b).

וזהו אל עליון גומל חסדים טובים כי אל היינו ע"ש [על שם] התלבשות אור א"ס ב"ה במדת החסד כמ"ש
חסד אל כל היום ואית חסד ואית חסד

Et c'est là [le sens de] «le Kel suprême, qui dispense de bonnes bontés»: car Il est appelé Kel en raison de l'enveloppement de la Lumière infinie, béni soit-Il, dans l'attribut de 'Hessed, comme il est écrit: «La bonté de Kel dure toute la journée.» Or, il y a 'Hessed et il y a 'Hessed:

היינו חסד דלבר דאקרי חסד עולם ובהתלבשות אור א"ס להיות עולם חסד יבנה נק' אל עולם

c'est-à-dire le 'Hessed extérieur ('Hessed delebar), qui est appelé «bonté du monde» ('Hessed olam); et, lorsque la Lumière infinie s'enveloppe afin qu'un monde existe — «le monde est édifié par la bonté» —, Il est appelé «Kel du monde» (Kel olam).

אך חסד דלגאו שע"ז נאמר ובחסד עליון כל ימוט עליון דייקא שהוא מבחי' סוכ"ע זהו פי' אל עליון

Mais le 'Hessed intérieur ('Hessed delegav), dont il est dit: «et, par la bonté suprême ('Hessed elyon), il ne chancelle pas» — «suprême» (elyon) précisément, car il relève du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) —, tel est le sens de «le Kel suprême» (Kel elyon),

שהוא למעלה מעלה מבחי' ומדרגת חסד עולם וע"ז נאמר מי אל כמוך ועמ"ש בד"ה לסוסתי בשיר
השירים בענין אדם אדמה לעליון כו' ע"ש.

qui est très, très au-dessus du niveau et du rang du 'Hessed olam; et c'est de cela qu'il est dit: «Qui est un Kel comme Toi?» Voir aussi ce qui est écrit dans le discours qui commence par «À ma jument», dans Shir HaShirim, au sujet de l'homme (adam): «Je serai semblable (adameh) au Très-Haut», etc. Voir là-bas.

15 והנה מבחי' חסד עליון נמשך להיות גומל חסדים טובים שהוא להיות המשכת החסד למטה מטה
ועמ"ש סד"ה ועתה יגדל נא כח אדי' כו'

Or, du niveau de la bonté supérieure, est attiré ce qui fait de Lui «Celui qui dispense de bonnes bontés»: c'est-à-dire que la bonté est attirée vers le bas, jusqu'aux niveaux les plus bas. Voyez aussi ce qui est écrit à la fin du discours commençant par «Et maintenant, que la puissance d'Ado-nai soit grande», etc. ;

ועמ"ש ע"פ ויגמול שקדים בפרשת קרח ובמ"א ע"פ חסדי ה' כי לא תמנו כו' וע"פ הוי' יחתו מריביו ועיין מ"ש בביאור ע"פ משה ידבר וע' בסידור האריז"ל [האר"י זכרנו לברכה] בכוונת אוחילה לאל כו'.

et voyez ce qui est écrit sur le verset « et elle produisit des amandes mûres (vayigmol) », dans la paracha de Kora'h ; et ailleurs, sur le verset « Les bontés de Havaya, car nous ne sommes pas consommés », etc., ainsi que sur le verset « Havaya — ses adversaires seront brisés » ; voyez également ce qui est écrit dans l'explication du verset « Moché parlait » ; et voyez dans le Siddour de l'Arizal, de mémoire bénie, au sujet de l'intention de « J'espérerai en Kel », etc.

וע' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] ר"פ שמיני בענין ישראל ישר אל וזהו אשריך ישראל מי כמוך כו'

Voyez aussi le commentaire du Ramaz (Rabbi Moché Zacuto), au début de la paracha de Chemini, à propos de Yisrael comme yashar Kel (« droit vers Kel ») ; c'est là le sens de « Heureux es-tu, Israël ; qui est comme toi ? », etc.

ועל דרך זה הוא משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] גבי בצלאל בצל אל היית וידעת כמ"ש בספר עמ"ה [עמק המלך] שער י"ג פ"מ:

Et c'est dans le même esprit que ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit au sujet de Betsalel : « Tu étais dans l'ombre de Kel (betzel Kel), et tu savais », comme il est écrit dans le livre Emek Ha-Melech, Sha'ar 13, chapter 40.

16 ד אך כיצד יומשך ויתגלה חסד עליון מאור א"ס ב"ה ממש בבע"ת [בבעלי תשובה] שהיה רחוק מאור א"ס בתכלית

4. Mais comment la bonté suprême, provenant de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même, peut-elle être attirée et révélée chez un homme qui fait techouva, alors qu'il était absolument éloigné de la Lumière infinie ?

הנה ע"ז אמר הנביא נושא עון ועובר על פשע. וביאור הענין דהנה בגמרא איתא פלוגתא מר אמר נושא עון ומר אמר כובש עון.

À cela le prophète répondit : « Il porte la faute et passe sur la transgression. » Voici l'explication : dans la Guemara, une controverse est rapportée ; un Sage dit : « Il porte (nosei) la faute », et un autre Sage dit : « Il réprime (kovesh) la faute. »

17 ושניהם אמת כי הנה מעשה העבירה אשר יעשה האדם לחטוא באחת מכל המצות ל"ת [לא תעשה] או ביטול מ"ע [מצות עשה] הוא רע גמור.

Et les deux sont vrais. Car l'acte de transgression qu'une personne commet, en péchant contre l'un quelconque des commandements négatifs ou en négligeant un commandement positif, est un mal absolu.

אך הכח המתאווה לדברים האסורים הוא הממשיך לבו לבטל מ"ע [ממצות עשה] הנה הכח ההוא אף שהוא מלובש ברע גמור מ"מ אין בכח זה חטא מצד עצמו

Mais la faculté qui désire les choses interdites, ou qui entraîne son cœur à négliger un commandement positif — cette faculté, bien qu'elle soit revêtue d'un mal absolu, n'est toutefois pas en elle-même porteuse de péché,

שהרי כח המתאווה הוא שוה בין באיסור בין בהיתר וכן כח הממשיך לבו אלא שהטה כח המתאווה כ"כ [כל כך] עד שנתלבש במעשה העבירה או שהטה את כח הממשיך הלב עד שנמשך לסור מ"ע [מצות עשה]

car la faculté du désir est la même, qu'elle se porte vers l'interdit ou vers le permis, et il en va de même de la faculté qui entraîne son cœur ; seulement, il a incliné la faculté du désir à tel point qu'elle s'est revêtue dans l'acte de transgression, ou bien il a incliné la faculté qui entraîne le cœur jusqu'à ce qu'elle le porte à se détourner d'un commandement positif.

אבל מצד כח המתאווה בעצמו הרי יש בכח זה להפוך לבבו מן הקצה אל הקצה מאהבה רעה לאהבת ה' וכמ"ש ואהבת בכל לבבך בשני יצריך שגם היצה"ר [היצר הרע] ישוב לאהבת ה'.

Mais, considérée en elle-même, la faculté du désir a le pouvoir de faire passer son cœur d'un extrême à l'autre, d'un mauvais amour à l'amour de D.ieu, comme il est écrit : « Tu aimeras de tout ton cœur (levavecha) » — avec tes deux penchants —, de sorte que même le mauvais penchant se tourne vers l'amour de D.ieu.

18 והטעם כי באמת כח המתאווה מצד עצמו שרשו ויסודתו בהררי קדש בקדושה עליונה אלא שבירידת המדרגות ונפילתן בשבה"כ [בשבירת הכלים] נמשך שיהיה כח המתאווה גם לדבר עבירה.

La raison en est qu'en vérité, la faculté du désir, en elle-même, a sa racine et «son fondement dans les montagnes saintes», dans la sainteté suprême; mais, par la descente des niveaux et leur chute lors de la brisure des réceptacles (chevirat hakélim), il en est venu à désirer également ce qui est interdit.

ולזאת כשישוב אל הי' יוכל להפוך לכו מן הקצה אל הקצה שגם כח המתאוה שהיה מלובש בתאוה רעה ישוב לאהבת הי'

C'est pourquoi, lorsqu'il revient à D.ieu, il peut tourner son cœur d'un extrême à l'autre, de sorte que même la faculté du désir, qui était revêtue d'un mauvais désir, se transforme en amour de D.ieu.

(ועמ"ש מזה ע"פ זאת חקת התורה בענין אפר הפרה ועמ"ש סד"ה ויאבק איש בענין שהעלו אבק עד כסה"כ [כסא הכבוד])

(Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet sur le verset «Ceci est le statut de la Torah», au sujet des cendres de la vache [rousse]; et voyez ce qui est écrit à la fin du maamar commençant par «Et un homme lutta», au sujet de la poussière qu'ils firent monter jusqu'au Trône de Gloire.)

אבל המעשה רע אשר יעשה האדם לחטוא בהנה מחמת שהוא באמת רע גמור מצד עצמו אי"א לו להתכלל בקדושה כי אין עבירה נעשית מצוה ואין לה תקנה

Mais l'acte mauvais que la personne accomplit en péchant par leur intermédiaire, puisqu'il est véritablement tout entier mauvais en lui-même, ne peut être inclus dans la sainteté: une transgression ne devient pas une mitsva, et elle n'a pas de réparation.

אלא ביטולה והעברתה מן העולם כמ"ש לע"ל [לעיתיד לבוא] ואת רוח הטומאה אעביר וגוי' וזהו נושא עון וכובש עון נושא עון היינו הכח המתאוה לתאוה רעה

Il n'y a que son annulation et son élimination du monde, comme il est écrit au sujet du Temps à venir: «Et j'éliminerai l'esprit d'impureté», etc. C'est là le sens de «porte la faute» et «réprime la faute». «Porte la faute» désigne la faculté qui désire un mauvais désir,

וכן המחשבה המלובשת בתאוה זו שזהו נושא עון שמגביהו לעלות לשרשו להתכלל בקדושה עליונה להפוך לכו ומחשבותיו מן הקצה אל הקצה שגם כח המתאוה ישוב לאהבת הי'.

ainsi que la pensée revêtue dans ce désir: c'est là «porte la faute», car Il l'élève pour qu'elle remonte à sa racine et soit incluse dans la sainteté suprême, afin que son cœur et ses pensées se retournent d'un extrême à l'autre, et que la faculté du désir, elle aussi, se transforme en amour de D.ieu.

וכובש עון היינו המעשה בפו"מ [בפועל ממש] שאין לה עלייה והתכללות בקדושה כ"א ביטול והעברה לע"ל [לעתיד לבוא] מ"מ גם עתה כובשה ומפילה בבחי' מצולות ים (ע' [עיינן] בזח"ג [בזהר חלק ג] פ' אחרי דס"ג סע"ב [סוף עמוד ב] ובפ' אמור דק"א ע"ב ובמק"מ [ובמקדש מלך] ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם)

Et «réprime la faute» désigne l'acte concret, qui ne peut ni s'élever ni être inclus dans la sainteté; il ne peut qu'être annulé et éliminé au Temps à venir. Néanmoins, dès à présent, Il le réprime et le précipite au niveau des «profondeurs de la mer» (voir le Zohar, partie III, Parshas Acharei, fin de 63b, et Parshas Emor, 101b, ainsi que le Mikdash Melech et le Ramaz, là-bas),

מקום הקליפות שלא תשוטט באויר העוה"ז להחטיא את האדם ולא ישוב לכסלה עד עת קץ שיבולע המות לנצח ואת רוח הטומאה אעביר כו'

le lieu des kelipot, afin qu'elle ne rôde pas dans l'air de ce monde pour pousser l'homme à pécher et ne «retourne pas à sa folie», jusqu'au temps de la fin, où «la mort sera engloutie à jamais» et où «j'éliminerai l'esprit d'impureté», etc.

וזהו נושא עון ועובר על פשע כי פשע היא בחינת המעשה בפו"מ [בפועל ממש] הוא עובר ודורך עליה וכובשה במצולות ים.

Et telle est [la signification de] «Il porte la faute et passe sur la transgression» : car la transgression (pécha) relève de l'acte concret, effectivement accompli ; Il passe par-dessus, la foule aux pieds et la réprime dans les profondeurs de la mer.

משא"כ בחי' עון הוא נושא דהיינו בחי' כח המתאווה ומחשבות האדם ותחבולותיו (וע' עוד מענין נושא עון בזח"ג [בזהר חלק ג] קל"ב ב' קל"ג א' ק"מ ע"ב קמ"א א').

En revanche, quant au niveau de la faute (avon), Il la porte : c'est-à-dire qu'il s'agit du niveau de la faculté de désir, ainsi que des pensées et des stratagèmes de l'homme (voir aussi, sur le sujet de «porter la faute», le Zohar, partie III, 132b, 133a, 140b, 141a ;

ובפ' ויגש דר"ו ע"ב ע"פ עברו יחדיו ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם בע"א [באופן אחר] קצת). והנה על ידי שנושא עון ועובר על פשע הוא מסיר המסכים המבדילים.

et dans la paracha Vayigach, 206b, à propos du verset «Ils passèrent ensemble», ainsi que dans le commentaire du Ramaz à cet endroit, avec une légère différence). Or, en portant la faute et en passant sur la transgression, Il retire les écrans qui font obstacle.

ואזי נמשך ממילא ומאליו חסד עליון להיות גילוי אור א"ס ב"ה ממש שלפני ההשתלשלות ולמעלה מן הזמן על נפש האדם כי אני ה' לא שניתי כתיב ואתה הוא קודם שנברא כו' בלי שום שינוי

Alors, la bonté suprême se répand de soi-même et comme naturellement, de sorte que la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même se révèle à l'âme de l'homme — cette Lumière qui précède l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) et se situe au-delà du temps. Car il est écrit : «Moi, Havaya, je n'ai pas changé», et «Tu es le même avant que [le monde] ne soit créé», etc., sans aucun changement ;

אך מה שאין זה בגילוי בנפש האדם הוא מחמת כי עונותיכם מבדילים והם המונעים ומעכבים גילוי זה
mais si cela ne se révèle pas dans l'âme de l'homme, c'est parce que «vos fautes font séparation» : ce sont elles qui empêchent et entravent cette révélation.

אבל בהסיר המונע ממילא אין שום דבר חוצץ ונגלה כבוד ה' א"ס ב"ה ממש על נפשו.

Mais, lorsque l'obstacle est écarté, alors, de soi-même, rien ne fait plus écran et «la gloire de Havaya se révèle» : l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, lui-même, dans son âme.

ה אך הנה כתיב לשארית נחלתו וארו"ל [ואמר רבותינו זכרונם לברכה] למי נושא עון ועובר על פשע למי שמשלים א"ע [את עצמו] כשירים.

5. Cependant, il est écrit : «pour le reste (chéérit) de Son héritage», et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «Pour qui porte-t-Il la faute et passe-t-Il sur la transgression ? Pour celui qui se considère comme des restes (chiraïm).»

19 והענין כי הנה כתיב אני הוי' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם. פ"י שהנביא קובל על בני יעקב

L'explication est la suivante. Il est écrit : «Moi, Havaya, Je n'ai pas changé, et vous, enfants de Yaakov, vous n'avez pas péri.» C'est-à-dire que le prophète se plaint des enfants de Yaakov :

כי הלא אני ה' לא שניתי שאתה הוא לאחר שנברא העולם כמו קודם שנברא שהוא למעלה מגדר הזמן והמקום ואין הזמן והמקום תופסים לפניו כלום

car assurément, «Moi, Havaya, Je n'ai pas changé» : «Tu es le même» après la création du monde comme avant sa création, car Il est au-delà des limites du temps et de l'espace, et le temps et l'espace ne comptent absolument pas devant Lui.

ואי לזאת הוא לבדו הוא יחיד ומיוחד אחר שנברא העולם כמו קודם ואין עוד מלבדו ואפס זולתו ולמה אתם בני יעקב לא כליתם.

Dès lors, Lui seul est unique et sans pareil après la création du monde comme avant, et «il n'est rien d'autre que Lui», et rien n'existe en dehors de Lui. Pourquoi donc, vous, enfants de Yaakov, n'avez-vous pas péri ?

פ"י שאין לכם כלות הנפש לצאת ממאסר הגוף ומגרתקו שלא למשוך אחר צרכי גופו רק לדבקה בו ית' בא"ס ב"ה ובמדותיו כל היום

C'est-à-dire : pourquoi n'éprouvez-vous pas l'épuisement de l'âme (kelos hanefesh), qui la ferait sortir de la prison du corps et de son enveloppe — afin de ne pas se laisser entraîner par les besoins du corps, mais de s'attacher uniquement à Lui, béni soit-Il, à l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, et à Ses attributs, tout au long de la journée ?

כי גם אם לבבו יבין שהאמת כן הוא דכולא קמיה כלא חשיב מ"מ לא יתפעל בנפשו שיהא נוגע לו אל עצמי' [עצמיות] הנפש מקרב איש ולב עמוק שתכלה אליו ית' הנפש בתשוקה וצמאון כו'

Car, même si son cœur comprend que la vérité est bien ainsi, que «tout est considéré comme rien devant Lui», il n'en sera pas pour autant ému dans son âme, au point que cela touche l'essence même de l'âme, «l'intime de l'homme et un cœur profond», et que l'âme s'épuise vers Lui, béni soit-Il, dans le désir ardent et la soif, etc.

[ועמ"ש מזה בד"ה בחודש השלישי לצאת] והסיבה לזה ביאר הנביא באמרו בני יעקב כי יעקב הוא יו"ד עקב בחי' חכמה שירדה בעקביים וסוף המעשה במדרגות

[Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par «Au troisième mois de la sortie».] Le prophète a expliqué la raison de cela en disant «enfants de Yaakov» : Yaakov se lit youd-akev (youd-talon), c'est-à-dire le niveau de 'Hokhma (sagesse) qui est descendu dans les talons et dans l'action finale, parmi les niveaux

תחתונות דעשיי [דעשיה] גשמיי [גשמיים / גשמיות / גשמית] ובני יעקב הם המקבילים מבחי' עקביים שהנפש נלקחה משם ולפיכך אין הנפש מתפעלת מדברים דקים ורוחניים ואינה בטלה כ"כ [כל כך] באור א"ס ב"ה שלמעלה מההשתלשלות שאינו מאיר לה

les plus bas, dans le monde matériel d'Assiya (Action). Les enfants de Yaakov sont ceux qui reçoivent du niveau des talons, car l'âme a été prise de là. C'est pourquoi l'âme n'est pas émue par les choses subtiles et spirituelles, et n'est pas aussi annulée devant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), car elle ne brille pas pour elle

אלא בריחוק מקום וכמציץ מן החרכים בבחי' מקיף ואינו נכנס בפנימית הלב להיות תוכו רצוף אהבה בכלות הנפש ממש.

si ce n'est de loin, et « comme quelqu'un qui regarde à travers les treillis », sous la forme d'une lumière enveloppante (makif) ; elle ne pénètre pas dans l'intériorité du cœur, de sorte que « son intérieur est incrusté d'amour », dans un véritable épuisement de l'âme.

20 והגם שמצד עצמיות הנפש אפי' [אפילו] היא ממדרגה התחתונה מאד הרי היא מ"מ נפש אלקית והיתה בטלה באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה ממש כנר בפני האבוקה.

Et bien que, considérée du point de vue de l'essence de l'âme, même si elle est d'un niveau très inférieur, elle soit néanmoins une âme divine et qu'elle serait véritablement annulée devant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, comme une chandelle devant une torche,

אמנם מצד התלבשותה בנפש הבהמית הנה הנפש אשר היא ממדרגה התחתונה הרי היא מלובשת מאד ומושרשת בטבע הנפש הבהמית ומשוך אחר צרכי גופו וקשה לה ליפרד ממנו

néanmoins, du point de vue de son investissement dans l'âme animale, l'âme qui est d'un niveau très inférieur est profondément investie dans la nature de l'âme animale et y est enracinée ; elle est entraînée par les besoins de son corps, et il lui est difficile de s'en séparer

(ועמ"ש מזה סד"ה כי אתה נרי) מחמת שהיא בבחי' ישות וגסות רוח דהיינו שהרוחניות היא בבחי' גסות ועביות.

(et voyez ce qui est écrit à ce sujet à la fin du discours commençant par « Car Tu es ma lampe »), parce qu'elle est dans un état d'affirmation de soi (yechout) et de grossièreté d'esprit ; c'est-à-dire que sa spiritualité même est dans un état de grossièreté et de densité.

ולזאת נמשכת אחר דברים גסים ועבים ואינה מתפעלת מדברים דקים ורוחנים כי גסות וחומריות הגוף הם המלבישים את הנפש מראשה ועד רגלה ובפרט

C'est pourquoi elle est attirée par les choses grossières et denses et n'est pas émue par les choses subtiles et spirituelles, car la grossièreté et la matérialité du corps enveloppent l'âme de la tête aux pieds. Et cela est particulièrement vrai

בבע"ת [בבעלי תשובה] שמתחלה נמשך אחר צרכי גופו וקשה לו ליפרד ממנו מחמת שהוא מלוכב ומושרש בטבע גסות וחומריות הגוף ונפש הב המית המלבישים אותו.

chez un baal techouva, qui, au début, était entraîné par les besoins de son corps et a du mal à s'en séparer, parce qu'il est investi et enraciné dans la nature grossière et matérielle du corps et de l'âme animale qui l'enveloppent.

והתלבשות זו נקרא בר"מ [ברעיא מהימנא] בשם סרכות הריאה (וע' מזה ג"כ ברע"מ [ברעיא מהימנא] פ' פנחס דרכ"ז סע"ב [סוף עמוד ב] ודרכ"ח ע"א)

Cet investissement est appelé dans le Raaya Mehemna « adhérences du poumon » (sir'hot ha-réa) (voyez aussi à ce sujet le Raaya Mehemna, paracha Pin'has, fin de 227b et 228a),

שהריאה נסרכת ודבוקה ומושרשת עד שאינה יכולה להניף על הלב (ע' [עייין] ברע"מ [ברעיא מהימנא] שם דרל"א סע"א [סוף עמוד א] ודרל"ד א' ודרל"ה)

car le poumon adhère, est collé et enraciné, au point de ne plus pouvoir éventer le cœur (voyez le Raaya Mehemna, là-bas, fin de 231a, 234a et 235).

כי אין לה כח להעלות כנפיה לפרחא ולסלקא קדם מלכא ולכך היא דבוק ומושרש בצרכי גופו.

Car il n'a pas la force de lever ses ailes pour « voler et s'élever devant le Roi » ; il reste donc collé et enraciné dans les besoins de son corps.

ואינו מרגיש רק עצמו ורצונו ולזאת אף אם לבבו יבין האמת שהעולם שהוא תחת הזמן ומקום הוא כאין ואפס ובטל באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה שלמעלה מן ההשתלשלות שאינו בגדר זמן ומקום כלל.

Et il ne ressent que lui-même et sa propre volonté. C'est pourquoi, même si son cœur comprend la vérité — que le monde, soumis au temps et à l'espace, n'est que néant et nullité, et qu'il est annulé dans la Lumière infinie, béni soit-Il, qui est au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) et n'est nullement soumis aux limites du temps et de l'espace —

מ"מצ [מ"מ] קשה לו לצאת ממאסר הגוף ואומר מה אעשה שכך נוצרתי. והעצה היעוצה לזה בזהר פי שלח (דקס"ח א')

il lui est néanmoins difficile de sortir de la prison du corps, et il dit : « Que puis-je faire ? C'est ainsi que j'ai été créé. » Le conseil donné à cet égard dans le Zohar, Parshas Shelach (168a), [est le suivant :]

אעא דלא סליק ב"י [ביה] נהורא מבטשין ל"י גופא דלא סליק ב"י [ביה] נהורא דנשמתא מבטשין ל"י

« Une bûche dans laquelle la lumière ne monte pas est frappée ; un corps dans lequel ne monte pas la lumière de l'âme est frappé. »

דהיינו להשפיל א"ע [את עצמו] מזה עצמו שיהא רע בעיניו המעשה שקשה עליו פרידתו מן הגוף וישים אל לבו שגם פושעי ישראל פורקי עול העובר כמה עבירות רק למלאות תאותו.

C'est-à-dire qu'il doit s'humilier précisément à cause de cela : il doit lui être pénible, à ses yeux, qu'il lui soit difficile de se séparer du corps ; et il doit prendre à cœur que même les transgresseurs d'Israël qui rejettent le joug — celui qui commet de nombreuses transgressions uniquement pour satisfaire son désir —

21 והגם שיודע שאין בהם ממש אעפ"כ [אף על פי כן] לא יציל את נפשו מלילך בדרכים כאלו. לפי שאינו רוצה לסבול שפלות ודחקות ולזאת הוא מתברך בלבבו לאמר שלום יהיה לי

Bien qu'il sache qu'il n'y a rien de réel dans ces choses, il ne préserve pourtant pas son âme de suivre de telles voies, parce qu'il ne veut pas endurer l'abaissement et les difficultés ; c'est pourquoi « il se bénit dans son cœur, en disant : “Je serai en paix,

כי בשרירות לבי אלך כי טבעי גרמה לי ובאמת אין זו טענה כי צריך לשנות את טבעו ולשבור תאותו ולסבול חיי צער נגד כחשו בה'.

car je suivrai l'obstination de mon cœur” » — car ma nature en est la cause. Mais, en vérité, ce n'est pas là un argument : il doit changer sa nature, briser son désir et endurer une vie de souffrance, à la mesure de son reniement de D.ieu.

וכך ישים האדם אל לבו לשבור תאות הגוף וחומריותו שלא יהא מונע ומעכב גילוי אור א"ס ב"ה וקדושתו ליבטל וליכלל בו

De même, l'homme doit prendre à cœur de briser les désirs du corps et sa matérialité, afin qu'ils n'empêchent ni ne retardent le dévoilement de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, et de Sa sainteté, [de sorte qu'il puisse] être annulé et inclus, etc.

ואם אינו משבר תאווה ורוצה בטבעו כתולדתו שקשה לו ליפרד מטבעו הרי טענתו טענת פושעי ישראל ממש:

Et s'il ne brise pas son désir et veut demeurer dans sa nature telle qu'il est né, parce qu'il lui est difficile de se détacher de sa nature, alors son argument est exactement celui des transgresseurs d'Israël :

22 והנה כשיעמיק ויתבונן בדברים האלה ויראה עד היכן מגיע רעת ישותו וגסותו יבטש א"ע [את עצמו]

וישפיל נפשו כעפר והגם שביטוש והשפלה זאת אינה מעצמות הנפש בטבעה

Or, lorsqu'il approfondit sa méditation sur ces idées et voit jusqu'où vont le mal de son sentiment de propre existence et sa grossièreté, il se frappe lui-même et humilie son âme comme la poussière. Et bien que cette meurtrissure et cette humiliation ne proviennent pas, par nature, de l'essence de l'âme,

אלא ע"י יגיעה בהעמקת ההתבוננות. הנה ע"ז אמר דוד המע"ה [המלך עליו השלום] לב נשבר ונדכה אלהים לא תבזה.

mais seulement au prix d'un effort pour approfondir sa méditation — c'est à ce sujet que le roi David, que la paix soit sur lui, a dit : « Un cœur brisé et contrit, D.ieu, Tu ne le mépriseras pas. »

דלכאורה אינו מובן וכי ס"ד שהלב נשבר ונדכה יחשב לבזיון עד שאמר דוד המע"ה [המלך עליו השלום] לא תבזה.

Car, à première vue, cela n'est pas compréhensible : aurait-on pu penser qu'un cœur brisé et contrit serait considéré comme méprisable, au point que le roi David, que la paix soit sur lui, ait dû dire : « Tu ne le mépriseras pas » ?

23 והלא אדרבה שבח הוא ללב שיהא נשבר ונדכה וכמ"ש זבחי אלקים רוח נשברה וכתוב מרום וקדוש אשכון ואת דכא כו'.

Au contraire, n'est-il pas assurément louable que le cœur soit brisé et accablé, comme il est écrit : « Les sacrifices de D.ieu sont un esprit brisé », et il est écrit : « Je réside dans les hauteurs et dans la sainteté, et avec celui qui est accablé (daka) », etc.

אך הענין יובן בביאור מלת ונדכה שהוא לשון נפעל משא"כ מלת דכא הוא שם דבר כי מי שהוא דכא באמת ודאי שבח הוא לו אשכון ואת דכא

Mais la question s'éclaire en expliquant le mot venidkeh, qui est une forme passive (nif'al), contrairement au mot daka, qui est un nom. Car celui qui est véritablement daka, accablé, mérite assurément des louanges : « Je réside [...] avec celui qui est accablé ».

(וע' בזהר פ' אמור ד"צ סע"ב [סוף עמוד ב] ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם ועמ"ש בפ' עקב סד"ה ארץ הרים ובקעות וע' בזהר"ב [בזהר חלק ב'] פקודי דרל"ג א'. עוד נזכר ענין ואת דכא בזהר ח"א [חלק א'] קפ"א א'. ח"ב [חלק ב'] פ"ו ב'. ח"ג [חלק ג'] ט' א')

(Voir à ce sujet le Zohar, Parachat Emor, fin de 90b, et le Mikdash Melekh à cet endroit ; voir aussi ce qui est écrit dans la Parachat Eikev, à la fin du discours commençant par « Une terre de montagnes et de vallées » ; et voir le Zohar, partie II, Pekoudei, 233a. Le sujet de « et avec celui qui est accablé » est également mentionné dans le Zohar, partie I, 181a ; partie II, 86b ; partie III, 9a.)

אבל נדכה היינו שע"י יגיעה בהעמקת ההתבוננות הוא משפיל א"ע [את עצמו] ונעשה נדכה ע"י פעולה שעושה בנפשו או ע"י שהקב"ה שולח עליו יסורין מלמעלה להכניע ולהשפילו וסד"א [וסלקא דעתך אמינא] מאחר שאינו דכא באמת לאמיתו מצד עצמו אין זה כלום.

Mais nidkeh signifie que, par l'effort déployé pour approfondir sa contemplation, il s'humilie et devient accablé par une action qu'il exerce sur son âme, ou parce que le Saint béni soit-Il lui envoie des souffrances d'en haut afin de le soumettre et de l'humilier. On aurait pu penser que, puisqu'il n'est pas daka de manière véritable et authentique par lui-même, cela ne vaut rien.

לזה התפלל עליו דוד המע"ה [המלך עליו השלום] שגם לב נשבר ונדכה ע"י פעולה לא תבזה עכ"פ [על כל פנים] שגם בפעולת הנדכה יהא גילוי אור א"ס ב"ה

C'est pourquoi le roi David, que la paix soit sur lui, pria en sa faveur : afin que même un cœur brisé et accablé par une action, « Tu ne le mépriseras pas » — et qu'au moins, dans l'action qui le rend accablé, se révèle la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il ;

דהיינו שיהא בטל לאווא"ס [לאור אין סוף] ב"ה המקיף עליו מלמעלה הגם שאינו נכנס בפנימית לבו וכנ"ל (וגדולה מזו איתא בגמרא בפרק יש בערכין) (ד"י ב')

c'est-à-dire qu'il soit annulé devant la Lumière infinie, béni soit-Il, qui l'entoure d'en haut, même si elle ne pénètre pas l'intériorité de son cœur, comme indiqué plus haut. (Et davantage encore est enseigné dans la Guemara, au chapitre Yesh BaArachin) (16b),

בענין ענוה שלא לשמה כו' עוד עיין מענין רוח נשברה לב נשבר ונדכה בגמרא פ"ק [פרק קמא] דסוטה (דף ה' ע"ב)

au sujet de l'humilité qui n'est pas désintéressée, etc. Voir encore, au sujet de « l'esprit brisé » et du « cœur brisé et accablé », la Guemara, premier chapitre de Sotah (5b) ;

פ"ו דסנהדרין (דמ"ג ע"ב) וברכות ר"פ צו את אהרן ובפ' נשא פ"ג בפסוק ביום הרביעי נשיא לבני ראובן.

le sixième chapitre de Sanhedrin (43b) ; et dans le Midrash Rabbah, au début de « Ordonne à Aharon », ainsi que dans la Parachat Nasso, chapitre 13, sur le verset : « Le quatrième jour, le prince des enfants de Reouven » ;

ובזח"ג [ובזהר חלק ג] בפ' פינחס (דר"מ [דרעיא מהימנא] ע"א ודרמ"ז א') ברע"מ [ברעיא מהימנא] ובפ' ויקרא (דף ה' ע"א) ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם שהאריך בזה.

et dans le Zohar, troisième partie, parachat Pin'has (240a et 247a), dans le Raaya Mehemna ; et dans la parachat Vayikra (5a), ainsi que dans le commentaire du Ramaz à cet endroit, où il développe longuement ce sujet ;

ובסכא דשמפטים (דק"ח א') וברע"מ [וברעיא מהימנא] פ' בהעלותך (דקנ"ג א') ועוד נזכר מזה בזח"א [בזהר חלק א] [קצ"ח א'] ח"ב [חלק ב'] (ס"א סע"א [סוף עמוד א] פ"ו ב') ח"ג [חלק ג'] (ט' א' מ"ט סע"א [סוף עמוד א] דרכ"ד סע"ב [סוף עמוד ב]) ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם :

et dans le Sava de Michpatim (108a), ainsi que dans le Raaya Mehemna, parachat Beha'alot'kha (153a). Il en est encore fait mention dans le Zohar, première partie (198a) ; deuxième partie (fin de 61a, 86b) ; troisième partie (9a, fin de 49a, fin de 224b) ; ainsi que dans le Mikdash Melekh à cet endroit.

24 ו זוהו לשארית נחלתו למי שמשים א"ע [את עצמו] כשיריים. דהיינו שמשים עצמו בהיותו מלוכש בגוף בהשתלשלות המדרגות בבחי' זמן ומקום.

6. Et c'est là [le sens de] « pour le reste (she'eris) de Son héritage » : pour celui qui se considère comme un reste (chirayim). C'est-à-dire qu'il se considère — lui qui est revêtu d'un corps, dans l'enchaînement descendant des niveaux (hichtalchelout), dans les dimensions du temps et de l'espace —

כשיריים שמלמעלה מן ההשתלשלות הנמשך לו בבחינת מקיף והיינו כשיעמיק ויתבונן בשפלותו איך שהוא מוטבע ומלוכש מאד בנפשו הטבעית אשר עי"ז רחוק הוא מאוד מאור א"ס ב"ה שאינו נמשך אליו

comme le reste de ce qui est au-dessus de l'enchaînement descendant des mondes, qui lui est transmis sous forme de lumière enveloppante (makif). C'est-à-dire que, lorsqu'il médite profondément sur sa bassesse — sur combien il est profondément enfoncé et revêtu dans son âme naturelle, ce qui le tient très éloigné de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui ne lui est transmise

אלא בבחי' מקיף שע"י נעשה בחי' נדכה כנ"ל מזה נמשך שיהא הוא בטל לבחי' המקיף שעליו.

que sous forme de makif, de sorte que cela le rend écrasé, comme mentionné plus haut — il en résulte qu'il est annulé devant le makif qui le surplombe.

וזהו לשארית נחלתו שהשיריים שהם למעלה מבחי' ההשתלשלות הם בחי' נחלתו נחלת יעקב נחל מלשון המשכה

Et c'est là « pour le reste de Son héritage » : le reste, qui se situe au-dessus du niveau de l'enchaînement descendant des mondes, constitue le niveau de « Son héritage » (na'halato), « l'héritage de Yaakov » — na'hal est une expression désignant un écoulement,

דהיינו ההמשכה וההארה שמאור א"ס ב"ה ויעקב חבל נחלתו (ועד"ז שנתבאר כאן בפ"י לשארית מבואר ג"כ בזהר ס"פ ויצא)

c'est-à-dire l'écoulement et le rayonnement de la Lumière infinie, béni soit-Il ; et « Yaakov est le lot ('hével) de Son héritage ». (Dans le même esprit que l'explication donnée ici du sens de « reste », le Zohar l'explique également à la fin de la paracha Vayétsé.)

(דקמ"ו ע"ב) בפ"י שאר ישוב שאר יעקב אל"ן ברכאן אחרנין דאשתארו. וכתב והיה שארית יעקב כו' כטל כו'.

(146b), à propos du sens de « Un reste reviendra, le reste de Yaakov » : « Ce sont les autres bénédictions qui sont demeurées. » Et il est écrit : « Et le reste de Yaakov sera... », « comme la rosée... »

ופ"י דאשתארו היינו שאינן מאירים עכשיו בבחי' גילוי וזהו ע"ד משי"כ [מה שכתוב] בפ"י לשארית כשיריים כו'

Le sens de « qui sont demeurées » est qu'elles ne brillent pas maintenant de manière révélée ; cela rejoint l'explication donnée à propos du sens de « reste », compris comme « reste », etc.

אך הנחלה וההמשכה היא באה בבחי' מקיף בלבד וזהו נחלה עבר על נפשנו שאינה נכנסה בפנימיות הלב להיות תוכו רצוף אהבה לה' בכללות הנפש ממש מעומקא דלבא.

Mais l'héritage et l'écoulement ne viennent que sous forme de makif. Et c'est là [le sens de] « le torrent a passé sur notre âme » : il n'est pas entré dans la dimension intérieure du cœur, de sorte que « son intérieur soit incrusté d'amour » pour D.ieu, avec un véritable épuisement de l'âme (kelot hanéfech), du plus profond du cœur.

25 ומ"מ מאחר שנעשה עי"ז בחי' נדכה יצר לו מאד מה שגופו ונפשו הבהמית מלבישים את הנפש ונעשה שפל בעיניו הרי הוא בטל לבחי' המקיף שעליו ומשים עצתמו כשיריים ונמשך עליו חסד עליון להיות נושא עון

Néanmoins, puisqu'il devient ainsi nidké — il lui est très pénible que son corps et son âme animale revêtent l'âme, et il devient humble à ses propres yeux —, il s'annule devant le makif qui le surplombe et se considère comme un rebut ; alors la bonté suprême se répand sur lui, afin de « porter la faute »,

ועובר על פשע שהחסד עליון מתפשט במקום נמוך יותר כנ"ל ועי"ז יכול להעלות נפשו ולקשרה באור ה' א"ס ב"ה וקדושתו ולצאת ממאסר ונרתק הגוף והנפש הבהמית המלבישים את נפשו האלקית שלא יהא מושרש ומודבק בהן

« et passer sur la transgression », car la bonté suprême se répand d'autant plus dans un lieu plus bas, comme cela a été dit plus haut. Grâce à cela, il peut élever son âme et la lier à la lumière de D.ieu, l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, et à Sa sainteté, et sortir de la prison et de l'enveloppe du corps et de l'âme animale qui revêtent son âme divine, afin de ne pas être enraciné et attaché en eux.

כי החסד נמשל למים ומים מנתקין סרכות הריאה כשמשקין את הבהמה. וכך החסד גובר ומפריד הנפש האלקית מהתלבשותה והתקשרותה במאסר הגוף ליבטל וליכלל אליו ית':

Car la bonté ('Hessed) est comparée à l'eau, et l'eau dénoue les adhérences du poumon lorsqu'on fait boire l'animal. De même, la bonté l'emporte et sépare l'âme divine de son revêtement et de son attachement dans la prison du corps, afin qu'elle s'annule et s'intègre en Lui, béni soit-Il.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/rosh-hashanah/5/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak